

Utbildningsdepartementet
U2019/02411/UH

Remissvar
ORU 2019/04068
Lena Molnar
2019-10-22

Remissvar - Kontroller vid högskoleprovet, ett lagförslag om åtgärder mot fusk, SOU 2019:37

Inledande tankar

Grundproblemet vad gäller fusk vid högskoleprovet har varit att frågorna från högskoleprovet läcker ut. De nu föreslagna åtgärderna i aktuell SOU löser inte det problemet. Kommer man åt grundproblemet att aktuella frågor läcker ut, så behövs möjligtvis inte de åtgärder som denna SOU tar upp. Förhåller sig samtliga lärosäten till de befintliga riktlinjer som finns angående hantering av högskoleprov och behöver nuvarande rutiner om hur proven ska hanteras innan provdagen skärpas än mer? Finns det risk att information om kontrollerna läcker ut i samma omfattning som frågorna har läckt ut innan, om personalen känner till hur kontrollerna ska äga rum?

Örebro universitet ser positivt på de förslag som anges i SOU: n och möjligheterna som åtgärderna ger, men ser även ett antal risker. Det är främst dessa risker som omnämns i detta svar.

Det är kort tid kvar till införandet av dessa föreslagna åtgärder och de föreslagna åtgärderna skulle innebära stora förändringar avseende högskoleprovets genomförande. Vidare riskerar de åtgärder som anges i denna SOU, att medföra högre kostnader utöver de som angivits i utredningen. Vissa av förslagen är personalkrävande och det finns en överhängande risk att det kommer att krävas mer personal och fler lokaler.

Örebro universitet kan se organisatoriska och ekonomiska svårigheter med att genomföra förslagen på mindre provorter. Samtidigt som främst personella och ekonomiska problem främst drabbar de mindre orterna så finns grundsynen att högskolan ska främja breddad rekrytering. Möjlighet att skriva högskoleprovet på mindre orter är ett led i detta främjande.

I aktuell SOU anges att högskoleprovet *får* kontrolleras. Denna skrivning kan vara för mjuk. Det är väsentligt att detta tydliggörs i aktuella föreskrifter eftersom det måste finnas tydliga ramar om vad som gäller för alla lärosäten.

Gällande förslaget om kontroll med radiovågsdetektor

Under provtillfället arbetar många som normalt sett inte har en tjänst vid lärosätet. Det kan vara svårt att rekrytera personer som ska jobba som radiovågskontrollanter eftersom det utöver arbete på själva provdagen kräver extra utbildning som de anställda förväntas delta i. Örebro universitet utgår även från att vem som helst som skulle kunna fungera som personal vid provtillfället inte kan fungera som radiovågskontrollant då det utöver utbildning, förmodligen krävs en viss praktik att kunna genomföra kontrollerna.

Det finns en överhängande risk att provdeltagare i en sal kan bli störda av att någon går nära dem under provet med en detektor. Vidare bör det tydligare utredas hur en radiovågsdetektor kan påverka olika implantat som deltagarna kan bära, exempelvis cochleaimplantat eller en pacemaker. Finns det risker att personer utsätts för kränkning eller diskriminering under detta förfarande och är det realistiskt att tro att personalen ska hinna med kontrollerna?

Hur hanteras avstängd utrustning i samband med att en kontroll görs. Kan det vara enkelt för en deltagare att snabbt stänga av utrustning i samband med att en kontroll görs?

Det anges att den angivna platsen där tillgångar ska förvaras, ska vara på belägen på ett visst avstånd från de skrivande. Detta kan medföra ett problem eftersom de flesta salar vid Örebro universitet är små, vilket kan innebära att vi behöver använda ännu fler salar och mer personal, vilket medför ökade kostnader för att kunna genomföra provet.

In- eller utpasseringskontroll med kroppsvisitation

En metod som använts vid fusk på högskoleprovet har varit små öronsnäckor inne i öronen. Detta går inte att upptäcka vid kroppsvisitation eftersom det då inte är tillåtet att titta i öronen.

Enligt förslaget är det provledarens ansvar att fatta beslut i en mängd frågor, exempelvis om att vägra en provdeltagare tillträde till provlokalen, förvaring och återlämnande av omhändertagna föremål samt polisanmälan om omhändertagande av föremål.

Här föreslår Örebro universitet att omhändertagna föremål ska förvaras i materialsamordningsrummet efter omhändertagandet och polisanmälan görs av huvudansvarig i samråd med provledaren.

Det kommer alltid att krävas både manlig och kvinnlig personal vid in- och utpasseringskontroll, eftersom de som skriver provet är slumpvis placerade så finns det både män och kvinnor i alla salar.

Tidsaspekten avseende kontrollerna är viktig, kontrollerna kommer att kräva mycket tid under en redan tidspressad dag. Alla kommer kanske inte hinna kontrolleras mellan passen. Det bör vidare finnas tydliga rutiner som fångar upp aktuella frågor som kan uppstå i samband med kontrollerna.

Att det ska finnas förordnande om ordningsvakter ser Örebro universitet som positivt då det kan förekomma situationer då ordningsvakter krävs, i anslutning till provtillfället.

Sekretess och tystnadsplikt till skydd för kontrollerna vid högskoleprovet

Örebro universitet ser positivt på att information om eventuella kontroller föreslås vara skyddade av sekretess och tystnadsplikt då det i annat fall finns risker att information sprids.

Sekretess till skydd till uppgift om tipsare

Det är av godo att det finns ett skydd för dem som har information om fusk och som framför informationen till behörig instans, under åtminstone en del i processen.